[2021] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 723

ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਜੋਧਪੁਰ

ਬਨਾਮ

ਅਕਾਸ਼ਦੀਪ ਮੋਰਿਆ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ.

(2021 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5733)

ਸਤੰਬਰ 16, 2021

[ਕੇ. ਐਮ. ਜੋਸਫ ਅਤੇ
ਪਮਿਦੀਘੰਤਮ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਸਿਮਹਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ - ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ - ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ - ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਜੂਨੀਅਰ ਡਵੀਜ਼ਨ) ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਕਤ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ - ਕਿਹਾ: ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਮਾਪਦੰਡ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ - ਮਾਣਯੋਗ ਬਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਕਥਿਤ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 324 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਕੇਸ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਬਰੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਗਵਾਹ ਮੁਕਰ ਗਏ ਸਨ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਬਰੀ ਹੋਣਾ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਕਮੇਟੀ ਰਾਹੀਂ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ - ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਦੰਡਾਤਮਕ ਕੋਡ - ਐਸ.ਐਸ.34, 148, 149, 323, 324, 341, 504 - ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ.

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ - ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ - ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਪੈਰਾ 38.4, 38.4.1, 38.4.2 ਅਤੇ 38.4.3 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਦਮਨ/ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਿੱਥੇ ਅਰਜ਼ੀ /ਤਸਦੀਕ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਤੱਥ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ - ਪੈਰਾ 38.5 ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਦਮਨ/ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ - ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ - ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ - ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ - ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ - ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ - ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ - ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ

ਆਯੋਜਿਤ: 1. ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 38.4.3 ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਦਮਨ ਜਾਂ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਰਜ਼ੀ/ਤਸਦੀਕ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਤੱਥ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 38.4.1, 38.4.2 ਅਤੇ 38.4.3 ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪੈਰਾ 38.5 ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਦਮਨ ਜਾਂ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 38.5 ਨੂੰ ਪੈਰਾ 30 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪਾਰਸ 18-21] [736-ਏ, ਜੀ-ਐਚ; 737-ਏ-ਬੀ, ਈ-ਐਫ]

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (2016) 8 ਐਸਸੀਸੀ 471 : [2016] 7 ਐਸਸੀਆਰ 445 - ਭਰੋਸੇਯੋਗ।

2. ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਮਾਪਦੰਡ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਹੱਲ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿਚ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਲੋੜ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰੇ। ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਪਿਰਾਮਿਡ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ, ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਤਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੇਸ ਆਖਰਕਾਰ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੇ। ਇਹ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਜੂਨੀਅਰ ਡਵੀਜ਼ਨ) ਰਾਹੀਂ ਹੈ।

ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਇੰਟਰਫੇਸ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਬਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਕਥਿਤ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 22] [737-ਐਫ-ਐੱਚ; 738-ਏ-ਡੀ]

3.1 ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦੋ ਐਫ.ਆਈ. ਆਰਜ਼ ਵਿੱਚ, ਅੰਤਮ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਮਾਮਲਾ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚੋਂ ਆਖਰੀ ਜੋ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਨੰਬਰ 98/2012 ਸੀ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ 'ਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323, 341, 324 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 34 ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਪੀੜਤ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਗੰਡਾਸਾ ਮਾਰਨ ਦਾ ਸੀ। ਕੇਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਮਾਮਲਾ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 81/99 ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 341, 323, 148, 149, 504 ਅਤੇ 324 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਪੀੜਤ ਦੇ ਹੱਥ 'ਤੇ ਤਲਵਾਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 324 ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸ 'ਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 324 ਤਹਿਤ ਵੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। (ਪਾਰਸ 23-25] [738-ਡੀ-ਐੱਚ; 739-ਏ]

3.2 ਜਦੋਂ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 98/12 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਘਟਨਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀ ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 30 ਸਾਲ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਗਲੇ ਹੀ ਸਾਲ ਯਾਨੀ ਸਾਲ 2013 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਮਰ, ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰਜ਼, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ ◌ਾਂ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੇਸ ਖਤਮ ਹੋਇਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਗਵਾਹ ਮੁਕਰ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਿਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸੀ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਕਮੇਟੀ ਰਾਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਪੈਰਾ 38.1.4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਾਡੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਣਗੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 27, 30] [740-ਬੀ-ਸੀ, ਈ-ਐਚ]

ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (2021) 9 **ਸਕੇਲ** 713; *ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ* (2011) 4 **ਐਸਸੀਸੀ** 644: [2011] 3 **ਐਸਸੀਆਰ** 964 - **ਭਰੋਸੇਯੋਗ।**

ਮੁਹੰਮਦ ਇਮਰਾਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। (2019) 17 696 : 2018 (10) **ਜੇਟੀ** 15; *ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਭਿਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਵਾਰ* (2018) 18 **ਐਸਸੀਸੀ** 733: [2018] 13 **ਐਸਸੀਆਰ** 1133 - **ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।**

<u>ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ</u>

[2016] 7 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 445	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 11**
[2011] 3 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 964	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 11**
[2018] 13 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 1133	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 11**

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2021 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5733.

2017 ਦੀ ਡੀ.ਬੀ. ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 12290 ਵਿੱਚ ਜੋਧਪੁਰ ਵਿਖੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 21.03.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਅਰੋੜਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਮੁਕੁਲ ਕੁਮਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੈਪਟਨ ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ, ਦਸ਼ਰਥ ਸਿੰਘ, ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਨਿਮੇਸ਼ ਸੁਥਾਰ, ਆਦਿੱਤਿਆ ਚੌਹਾਨ, ਗੁੰਜਨ ਨੇਗੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਡਾ.

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਕੇ.ਐਮ. ਜੋਸਫ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਿਵਲ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 25.11.2013 ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਜੂਨੀਅਰ ਡਵੀਜ਼ਨ) ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ ਸਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਫਸਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ/ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ	ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ	ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ	ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ
81/25.06.99	341,323,147,148,149,504,324 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ	ਕੈਲਨ ਮਿਤੀ 26.07.1999	ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ 05.02.2011 ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ
75/03.05.11	420,406,120- ਬੀ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ	ਐਫ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 78/29.05.11	ਐਫ.ਆਰ. ਨੂੰ 01.10.2011 ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
106/06.06..11	452,323,34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ	ਐਫ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 120/30.06.11	ਐਫ.ਆਰ. ਨੂੰ 01.10.2011 ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
98/30.05.12	341.323,324,34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ	ਕੈਲਨ ਮਿਤੀ 27.06.2012	ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ 16.07.2012 ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

4. 06.07.2015 ਨੂੰ, ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਮੇਤ 12 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨੇ 12 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਮਾਮਲਾ ਵਾਪਸ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। 29.07.2015 ਨੂੰ, ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। 08.08.2015 ਨੂੰ ਫੁਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ। ਦੁਬਾਰਾ 26.08.2015 ਨੂੰ, ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ।

5. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 13192/2015 ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਦੇਸ਼ ਆਏ:

ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ। (2016) 8 ਐਸਸੀਸੀ 471 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤੁਰੰਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਜੋਧਪੁਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਕਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

6. ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਹੇਠਲੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫੈਸਲੇ ਹਨ:

ਡੀ.ਬੀ.ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 13192/2015, ਆਕਾਸ਼ ਦੀਪ ਮੋਰਿਆ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 08.03.2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਆਕਾਸ਼ ਦੀਪ ਮੋਰਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ:-

"ਜੇ ਤਕਨੀਕੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਘਿਨਾਉਣੇ/ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨੈਤਿਕ ਗਿਰਾਵਟ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਉਪਲਬਧ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਬਾਰੇ ਉਚਿਤ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਆਕਾਸ਼ ਦੀਪ ਮੋਰਿਆ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਲ 1999-2012 ਦੌਰਾਨ ਚਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

1. ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 81/1999 ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀ ਆਕਾਸ਼ ਦੀਪ ਮੋਰਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 341, 323, 148, 149, 504 ਅਤੇ 324 ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਮੋਰਿਆ ਵਿਰੁੱਧ ਪੀੜਤ ਦੇ ਹੱਥ 'ਤੇ ਤਲਵਾਰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ।

ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਮੋਰਿਆ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 341, 323, 324 ਅਤੇ 504 ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ, ਉਸਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

2. ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 75/2011 ਵਿੱਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 420, 406 ਅਤੇ 120 ਬੀ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਐਫਆਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ।

3. ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 106/2011 ਵਿੱਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 452, 323, 34 ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਐਫਆਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 504 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿਰਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਗੈਰ-ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਹੈ। ਐਫਆਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ।

4. ਐਫ.ਆਈ. ਆਰ ਨੰਬਰ 98/2012 ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀ ਮੋਰਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323, 341, 324 ਅਤੇ 34 ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਮੋਰਿਆ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਪੀੜਤ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਗੰਡਾਸੀ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਮੋਰਿਆ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323, 341 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 324 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਵੇਂ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਹੋਣਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮਾਲਕ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਮੋਰਿਆ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਚਾਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨਾ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਮੋਰਿਆ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਕਾਡਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਆਕਾਸ਼ ਦੀਪ ਮੋਰੀਆ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ।

7. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 05.05.2017 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਕਾਡਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।

8. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ:

> ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪਰਾਧ ਸਾਧਾਰਨ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਨ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਲਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਖਰਕਾਰ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਜ ਕਰਾਸ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿਚ ਇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਦੋਸ਼ੀ ਧਿਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਲਈ ਆਨਲਾਈਨ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਗੰਭੀਰ ਪਿਛੋਕੜ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪਿਛੋਕੜ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਕੇਸ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਝੂਠੇ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਐਫਆਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੋ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਸਧਾਰਣ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।
>
> .....
>
> .....
>
> ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਸਾਰੇ ਚਾਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰੀ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ, ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨਾ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਮੋਰਿਆ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਕਾਡਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਨਿਮਰ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕਮੇਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕਮੇਟੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਐਫਆਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਥਾਣਾ ਕੇਸ਼ਰੀਸਿੰਘਪੁਰ ਵਿਖੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 81 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 341, 323, 148, 149, 504 ਅਤੇ 324 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਪੱਤਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਘਟਨਾ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਧਿਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 80 ਵਿੱਚ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪਰਾਧ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜੋ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ।

ਚੌਥੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 98 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323, 341, 324 ਅਤੇ 34 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਪੱਤਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਮੋੜ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦ ਲਈ ਸਾਧਾਰਨ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਜੁਰਮ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਅਤੇ ਤਿੱਖੇ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਵੇਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਪਿਛੋਕੜ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੈਰਿਟ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਵੇ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਸਮਾਜ ਦਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰੀ ਅਤੇ ਸਾਧਾਰਨ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਹੋਰ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

9. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਜੋ ਸਮਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗ ਹੈ, ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਰ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੁਝ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਆਂਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇ. ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਕਿ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ३२३ ਅਤੇ ३२४ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸਮਝੇਗਾ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਸਥਿਰ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

10. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਅਰੋੜਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਜੀ.ਪੀ. ਕੈਪਟਨ ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ।

11. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਉਹ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਫੈਸਲਾ ਲਵੇ। ਉਸਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ। ਉਸਨੇ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੁਰਮਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਥੇ ਚਾਰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰਜ਼ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਬਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਬਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪਹਿਲੀ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਸੁਲਝ ਗਿਆ ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਮੁਕਰ ਗਏ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚੋਂ ਆਖਰੀ ਵੀ ਇੱਕ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਅਤੇ 324 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ:

''30. ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ 'ਵਿਵੇਕ' ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਕੋਲ

---

1 (2016) 8 ਐਸਸੀਸੀ 471

ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਦੋਂ ਤਸਦੀਕ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਸਮੇਂ ਘੋਸ਼ਣਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ/ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਦਮਨ ਜਾਂ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਮਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਦੀ ਮਾੜੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ, ਤਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਕੋਲ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ/ਉੱਚ ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਮਿਆਰ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਦਮਨ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਯੋਗ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਰੇਕ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਇਕੋ ਮਾਪਦੰਡ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਪਦਾਰਥਕ ਤੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ। ਕਿਸੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਨਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਖੁਲਾਸਾ ਸੱਚਾਈ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਤੰਦਰੁਸਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਤੱਥਾਂ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਆਦਿ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਯੋਗ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕੀ ਚਰਿੱਤਰ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਜੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਜਾਂ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

12. ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

13. ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਕੈਪਟਨ ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵੀ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਕਿ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ, ਵਿਅਕਤੀ ਗਲਤੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪਹੁੰਚ

ਵਧੇਰੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਪਰਾਧ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਿਰਫ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ।

14. ਉਸਨੇ ਮੁਹੰਮਦ ਇਮਰਾਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [2] ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ, ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਉਕਤ ਕੇਸ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ [3] ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

> 8. ਅਸੀਂ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਤਾਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ ੨੦ ਸਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨ ਅਕਸਰ ਅਗਿਆਨਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਗਿਆਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਆਖਰਕਾਰ, ਨੌਜਵਾਨ ਨੌਜਵਾਨ ਹੋਣਗੇ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਉਹ ਬਜ਼ੁਰਗ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਪਰਿਪੱਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੀ ਪਹੁੰਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਛੋਟੀਆਂ-ਮੋਟੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਕੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਅਪਰਾਧੀ ਕਰਾਰ ਦੇਣਾ।
>
> 12. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 325/34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਸਨੇ ਇਸ ਡਰ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਅਯੋਗ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਤਲ, ਡਕੈਤੀ ਜਾਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਵਰਗਾ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਨਰਮ ਰਵੱਈਆ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

15. ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਐਫਆਈਆਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਵਿਵਾਦ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਸੀ। ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 420, 406 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੂਜੀ ਐਫਆਈਆਰ ਬਾਰੇ ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰੰਗ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਕੇਸ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚੱਲਿਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਾਂਚ ਅਥਾਰਟੀ

---

[2] (2019) 17 696

[3] (2011) 4 ਐਸਸੀਸੀ 644

ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਜਿਸਦਾ ਸਿੱਟਾ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲਿਆ। ਤੀਜੀ ਐਫਆਈਆਰ ਦਾ ਵੀ ਇਹੋ ਹਾਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਕੇਸ ਨੇ ਦਿਨ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਿਛਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਇਹ ਉਸਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਜਿਸ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੇ ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵੀ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

16. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਅਰੋੜਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਇਮਰਾਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਅਭਿਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਵਾਰ [4] ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਪੈਰਾ 15 ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ:

> "15. ਮਿਸਟਰ ਡੇਵ ਨੇ ਮੁਹੰਮਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਨੂੰ ਜੋ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦਿਖਾਈ। ਇਮਰਾਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2018 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 10571) ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਆਟੋ-ਰਿਕਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਆਟੋ-ਰਿਕਸ਼ਾ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 376 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਰੀਫ ਨੇ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਮਰਾਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2018 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 10571) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਲਾਈਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਬਨਾਮ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ (2013) 7 ਐਸਸੀਸੀ 685, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪਰਵੇਜ਼ ਖਾਨ (2015) 2 ਐਸਸੀਸੀ 591 ਅਤੇ ਯੂਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਐਡਮਿਨ। ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ (2018) 1 ਐਸਸੀਸੀ 797.

17. ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿਚ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

---

[4] (2018) 18 ਐਸਸੀਸੀ 733

18. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੀ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦਿਖਾਉਣ 'ਤੇ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਤਸਦੀਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ. ਅਸੀਂ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਪੈਰਾ 38.4, 38.4.1, 38.4.2 ਅਤੇ 38.4.3 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ:

> "38.4. ਜੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਦਬਾਇਆ ਜਾਂ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਰਜ਼ੀ/ਤਸਦੀਕ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਤੱਥ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਸ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਉਪਾਅ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:
>
> 38.4.1. ਕਿਸੇ ਮਾਮੂਲੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਨਾਅਰੇ ਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਜੁਰਮ ਲਈ, ਜਿਸ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ, ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਕੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਜਾਂ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
>
> 38.4.2. ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
>
> 38.4.3. ਜੇ ਤਕਨੀਕੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨੈਤਿਕ ਗਿਰਾਵਟ ਜਾਂ ਘਿਨਾਉਣੇ/ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਹੋਣਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਉਪਲਬਧ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਬਾਰੇ ਉਚਿਤ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

19. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੈਰਾ 38.4.3 ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਦਬਾਉਣਾ ਜਾਂ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਰਜ਼ੀ/ਤਸਦੀਕ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਤੱਥ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 38.4.1, 38.4.2 ਅਤੇ 38.4.3 ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।

20. ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 13192/2015 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 38.4.3 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪੈਰਾ 38.5 ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਦਮਨ ਜਾਂ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

> "38.5 ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਮੁਕੰਮਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨਾਲ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਪਿਛੋਕੜ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਤਸਦੀਕ ਦੌਰਾਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ ਪੈਰਾ 38.10 ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ:

> "38.10 ਦਮਨ ਜਾਂ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਸਦੀਕ / ਤਸਦੀਕ ਫਾਰਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ। ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਜੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ ਜਾਂਦੀ ਪਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਤਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਜਾਂ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ।

21. ਪੈਰਾ 30 ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 38.5 ਨੂੰ ਪੈਰਾ 30 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ।

22. ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਜੋ ਦਾਅ 'ਤੇ ਹੈ। ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਸਹੀ ਮਾਪਦੰਡ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹੈ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ। ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਹੱਲ। ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਨੈਤਿਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਜੱਜ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ, ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ. ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰੇ। ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਪਿਰਾਮਿਡ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ, ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਤਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੇਸ ਆਖਰਕਾਰ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੇ। ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਜੂਨੀਅਰ ਡਵੀਜ਼ਨ)/ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਇੰਟਰਫੇਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵਜੋਂ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਮਾਣਯੋਗ ਬਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਕਥਿਤ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਸਿਸਟਮ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ.

23. ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦੋ ਐਫ.ਆਈ. ਆਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਦੋ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰਜ਼ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਜਾਂ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ।

24. ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 98/2012 ਵਿੱਚੋਂ ਆਖਰੀ ਐਫਆਈਆਰ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਉਸਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 324 ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਖਰਕਾਰ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਗੱਲ ਆਈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 324 ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸਹੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ 'ਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323, 341, 324 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 34 ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਪੀੜਤ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਗੰਡਾਸਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਕੇਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਮਾਮਲਾ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 81/99 ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 341, 323, 148, 149, 504 ਅਤੇ 324 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਪੀੜਤ ਦੇ ਹੱਥ 'ਤੇ ਤਲਵਾਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

25. ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 324 ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 324 ਤਹਿਤ ਵੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਕੁਝ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ 5 ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਰਾ 29 ਅਤੇ 30 ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ:

> "29. ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ - ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਕੋਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ ਜਾਂ ਚੋਣ ਦਾ ਤੱਤ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸਨੂੰ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਿਯਮ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੋਗਤਾ, ਤਜਰਬਾ, ਉਮਰ, ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਆਦਿ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹਰੇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਨਿਯਮ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਢੁਕਵੀਂਤਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ; ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਜਾਂ ਚੋਣ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾ ਤਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਅਣਉਚਿਤ, ਜਾਂ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ.
>
> 30. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ, ਜੋ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਅਤੇ ਉਮਰ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਆਮ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਇਕ ਵਿਆਪਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਜਿਹੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਆਮੀਕਰਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ, ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ, ਜਾਂ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਅਤੇ ਕੁੱਟਮਾਰ, ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ, ਸੱਟ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ, (ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ), ਵੀ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਦਰਜਾਬੰਦੀ-ਅਧਾਰਤ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ - ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਲਈ ਭਰਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਅਰਾਜਕਤਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਨਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ।

---

[5] (2021) 9 ਸਕੇਲ 713

26. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 325 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਸੀ। ਇਹ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ (ਮਨਿਸਟਰੀਅਲ) ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਘਟਨਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰੀ ਜਦੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਉਮਰ 20 ਸਾਲ ਸੀ।

27. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਭਗ 30 ਸਾਲ ਸੀ ਜਦੋਂ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 98/12 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਘਟਨਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਗਲੇ ਹੀ ਸਾਲ ਯਾਨੀ ਸਾਲ 2013 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

28. ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਤਾਰੀਖ, ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਗਠਜੋੜ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ.

29. ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੁਹੰਮਦ ਇਮਰਾਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਅਭਿਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਵਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ।

30. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਸੋਚਾਂਗੇ ਕਿ ਉਮਰ, ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋ ਐਫ.ਆਈ. ਆਰਜ਼, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੇਸ ਖਤਮ ਹੋਇਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਗਵਾਹ ਮੁਕਰ ਗਏ ਅਤੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵੀ ਜਿਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੀ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਫਿਰ, ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵਧੇਰੇ ਚਿੰਤਤ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਗਲਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਤ, ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਵੇਗੀ, ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਅਸੀਂ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਕਮੇਟੀ ਰਾਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਪੈਰਾ 38.1.4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਾਡੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹੀ ਹੋਣਗੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸੋਚਾਂਗੇ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ।

31. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

32. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

33. ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ.

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Manjeet Singh

MANJEET SINGH
E. No. P/1882/2007 Advocate
Chamber No. 417 2nd Flour
Civil Courts, Rajpura
Mobile: 98726-56669